

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
KELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 8, 8³ STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, Įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 8, 8³ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas siekiant įgyvendinti 2022 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/738, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2006/1/EB dėl transporto priemonių, išnuomotų be vairuotojų, naudojimo kroviniams vežti keliais (toliau – Direktyva), nuostatas.

Direktyva numato, kad vežėjai galės plačiau panaudoti išnuomotų transporto priemonių naudojimo privalumus. Jiems suteikiama galimybė naudotis transporto priemonėmis, išnuomotomis bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje narėje, ne tik Lietuvos Respublikos teritorijoje. Turint tokią galimybę jiems visų pirma bus lengviau patenkinti trumpalaikę, sezoninę ar laikinai padidėjusią paklausą arba pakeisti defektų turinčias arba sugedusias transporto priemones.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorė yra Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija. Įstatymo projektą parengė Susisiekimo ministerijos Kelių ir oro transporto politikos grupės (l. e. grupės vadovo pareigas – Dmitrijus Bialas, tel. +370 65917473, el. p. dmitrij.bial@sumin.lt) vyriausiasis specialistas Artūras Liatocha (tel. +370 66031987, el. p. arturas.liatocha@sumin.lt).

3. Dabartinis Įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reguliavimas

Dabartiniu metu Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekse nustatyta, kad kiekviena naudojama kelių transporto priemonė turi būti įregistruota Lietuvos Respublikoje, turi turėti transporto priemonės bendrojo naudojimo valstybinį registracijos numerį. Tokia transporto priemonė valdoma ar naudojama vežėjo nuosavybės, patikėjimo teise ar pagal išperkamosios nuomos, nuomos ar lizingo sutartį ar kitais teisėtais pagrindais. Kitaip tariant, dabartinis teisinis reguliavimas nesuteikia vežėjams galimybės naudotis transporto priemonėmis, išnuomotomis bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje narėje.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir laukiami teigiami rezultatai

1. Įstatymo projektu siūloma galiojančią licenciją turinčiam vežėjui leisti naudoti krovines transporto priemones, kurias jis išsinuomoja iš kitų Europos Sąjungos valstybių narių teritorijoje įsisteigusių įmonių, su sąlyga, kad:

- 1) jos yra registruotos arba pradėtos naudoti pagal Europos Sąjungos valstybės narės teisės aktų nuostatas ir turi galiojančią licencijos kopiją;
- 2) jos nuomojamos be vairuotojo;
- 3) per visą nuomos laikotarpį jomis disponuos išimtinai vežėjas;
- 4) jos bus vairuojamos vežėjo darbuotojų;
- 5) jos sudarys ne daugiau kaip 25 proc. vežėjo naudojamų krovinių transporto priemonių, kurios turi galiojančią licencijos kopiją, parko tą dieną, kai vežėjas išsinuomotą transporto priemonę pradeda naudoti profesinei krovinių vežimo veiklai; tuo atveju, kai visą transporto priemonių parką sudaro daugiau kaip viena transporto priemonė ir mažiau kaip keturios transporto priemonės, vežėjas gali naudoti bent vieną tokią transporto priemonę.

Taip pat nustatoma, kad vežėjas gali jo nuosavybės ar kitais teisėtais pagrindais valdomas ar naudojamas krovines transporto priemones išnuomoti kitose Europos Sąjungos valstybių narių teritorijose įsisteigusioms įmonėms.

Pagal Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 5 straipsnį transporto priemonių valdytojai moka kasmetinį mokestį už *Lietuvos Respublikoje įregistruotas* krovines transporto priemones. Krovinių transporto priemonių apmokestinimo dydžiai Europos Sąjungos valstybėse vis dar yra skirtingi. Jei vežėjams bus sudaryta galimybė išsinuomoti neribotą skaičių transporto priemonių, tikėtina, kad transporto priemonių valdytojai, vengdami mokesčių, visas transporto priemones ar didžiąją jų dalį išsinuomos iš Europos Sąjungos valstybių, kuriose minėti mokesčiai mažesni, ir Lietuvos Respublikoje neregistruos šių krovinių transporto priemonių. Todėl, pasinaudojant Direktyvoje numatyta sąlyga, siūloma riboti išsinuomotų transporto priemonių, kurias gali naudoti vežėjas, skaičių, – nustatyti, kad tokios transporto priemonės sudarys ne daugiau kaip 25 proc. turimo krovinių transporto priemonių parko.

Pažymėtina, kad profesinę vežimo kelių transportu veiklą ir tokios veiklos vykdymo sąlygas detalizuoja 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1071/2009, nustatančio bendrąsias profesinės vežimo kelių transportu veiklos sąlygų taisykles ir panaikinančio Tarybos direktyvą 96/26/EB, 4–8 straipsniai. Todėl Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad vežėjas gali išsinuomoti iš kitų Europos Sąjungos valstybių narių teritorijoje įsisteigusiųjų įmonių licencijuotas krovines transporto priemones.

2. Nustatoma, kad Lietuvos transporto saugos administracija yra atsakinga už keitimąsi informacija pagal Direktyvos 2006/1/EB nuostatas, glaudžiai bendradarbiauja su valstybių narių kompetentingomis institucijomis, teikia joms pagalbą ir bet kokią atitinkamą informaciją, kad palengvintų Direktyvos įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą.

3. Atsižvelgiant į tai, kad Direktyvos nuostatos įsigalioja 2023 m. rugpjūčio 6 d., siūloma numatyti, kad įstatymas įsigaliotų tą pačią dieną.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymą, neigiamų pasekmių ekonomikai, socialinei aplinkai ar viešajam administravimui nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priėmus įstatymą vežėjams bus suteikta galimybė naudotis transporto priemonėmis, išnuomotomis bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje narėje, ne tik Lietuvos Respublikos teritorijoje. Naudojant išnuomotas transporto priemones, gali būti sumažintos vežėjų, vykdančių profesinę krovinių vežimo veiklą, sąnaudos, padidintas jų veiklos lankstumas. Tai gali padėti padidinti atitinkamų vežėjų našumą ir konkurencingumą.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, teisės aktai, kuriuos būtina priimti, galiojantys teisės aktai, kuriuos reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios kitų galiojančių įstatymų nereikės.

10. Įstatymo projekto atitiktis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, Įstatymo projekto sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo nustatytų reikalavimų.

Įstatymo projekte nepateikiama sąvokų ir nėra sąvokas įvardijančių terminų, todėl įstatymo projektas nevertintinas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Įstatymo projekto atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir parengimo terminai

Lietuvos Respublikos Seimui priėmus teikiamą įstatymą, Susisiekimo ministerija iki 2023 m. rugpjūčio 5 d. parengs Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gruodžio 7 d. nutarimo Nr. 1434 „Dėl Kelių transporto veiklos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

13. Valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšos, kurių prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Valstybės, savivaldybių biudžetų ar kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų įstatymo projektui įgyvendinti nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas ir sritis

Nėra.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.